

MARIJA OBRADOVIĆ

» NARODNA DEMOKRATIJA «
U JUGOSLAVIJI
1945-1952

INSTITUT ZA NOVIJU ISTORIJU SRBIJE
BIBLIOTEKA "STUDIJE I MONOGRAFIJE"
KNJIGA II

Redakcija:

Dr Mile Bjelajac - Urednik

Dr Zdravko Antonić

Dr Nikola B. Popović

Dr Momčilo Isić

Dr Marija Obradović

Recenzenti:

Dr Latinka Perović

Prof. dr Žarko Gudac

Odgovorni urednik:

Dr Žarko Jovanović

ISBN 86-7005012-9

Marija Obradović

"NARODNA DEMOKRATIJA" U JUGOSLAVIJI 1945-1952.

INIS
Beograd, 1995.

SADRŽAJ

I PARTIJSKA DRŽAVA KAO POLITIČKA SUŠTINA	
"NARODNE DEMOKRATIJE"	9
1. ISTORIJSKI KORENI FENOMENA "NARODNE DRŽAVE" I "NARODNE DEMOKRATIJE"	13
2. DOKTRINA "NARODNE DEMOKRATIJE" I PROCES STRUKTURALNE TRANSFORMACIJE U ZEMLJAMA JUGOISTOČNE EVROPE NAKON DRUGOG SVETSKOG RATA.	17
3. USPOSTAVLJANJE I STRUKTURA "NARODNE DRŽAVE U JUGOSLAVIJI (1945-1952)	29
II USPOSTAVLJANJE DRŽAVNOG MONOPOLA NAD PRIVREDOM (1945-1947)	45
1. STVARANJE DRŽAVNE SVOJINE	49
a) Nacionalizacija i agrarna reforma u zemljama "narodne demokratije"	49
b) Oblici eksproprijacije privatnog vlasništva u Jugoslaviji	52
2. KOMANDNA POZICIJA PARTIJSKE DRŽAVE U PRIVREDI KAO USLOV DIREKTIVNOG PLANIRANJA	63
a) Osnovne karakteristike privrednog sistema FNRJ (1945-1952)	63
b) Uspostavljanje kontrole nad akumulacijom kapitala	72
III PRIVREDNI PLAN I KAPITALNA IZGRADNJA PO MODELU "SOCIJALISTIČKE INDUSTRIJALIZACIJE" (1947-1952)	79
1. PRIVREDNI PLAN KAO INSTRUMENT PROMENE PRIVREDNE STRUKTURE ZEMLJE	83
a) Privreda Jugoslavije i zemalja srednje i jugoistočne Evrope (posleratnih zemalja "narodne demokratije") pred Drugi svetski rat.	84
b) Ljudske žrtve i materijalni gubici Jugoslavije u Drugom svetskom ratu	101

c) Opšti ciljevi ekonomskih planova zemalja "narodne demokratije" i Prvi petogodišnji plan razvitka narodne privrede FNRJ (1947-1951)	103
d) Polit-ekonomske funkcije privrednog plana	116
e) Promene u strukturi i pravcima spoljne trgovine zemalja "narodne demokratije" nakon Drugog svetskog rata	120
f) "Osnovni zadaci" Prvog petogodišnjeg plana u Jugoslaviji.	132
2. REALIZACIJA PRVOG PETOGODIŠNJEG PLANA U JUGOSLAVIJI (1947-1952)	143
a) Promene u privrednoj i uvozno-izvoznoj strukturi i socijalnoj strukturi stanovništva.	143
b) Disproporcije u privrednoj strukturi kao posledice njene promene	162
c) "Ključni objekti kapitalne izgradnje"	166
d) Uticaj spoljnih činilaca na realizaciju Prvog petogodišnjeg plana u Jugoslaviji.	178
e) Jačanje mobilizaciono-integrativnih funkcija sistema početkom 50-tih godina	199
IV EKONOMSKI PARTIKULARIZAM NARODNIH REPUBLIKA U JUGOSLAVIJI (1946-1952)	207
1. OSNOVE PRIVREDNO-PARTIKULARISTIČKIH TENDENCIJA U ETASTIČKO-PLANSKOM EKONOMSKOM SISTEMU.	211
a) "Nacionalna privreda"	211
b) "Privredni partikularizam" i "birokratski centralizam" u Jugoslaviji (1946-1947)	212
c) "Zakon jedinstvenosti socijalističke privrede" (1948)	228
2. PRIVREDNA I NACIONALNA POLITIKA U JUGOSLAVIJI	237
a) Ekonomska kriza i privredni partikularizam (1949)	237
b) "Decentralizacija" upravljanja privredom (1950)	251
ZAKLJUČNA RAZMATRANJA.	265
CONCLUSIONS	275
IZVORI I LITERATURA	285
REGISTAR LIČNIH IMENA.	299
SKRAĆENICE	307